

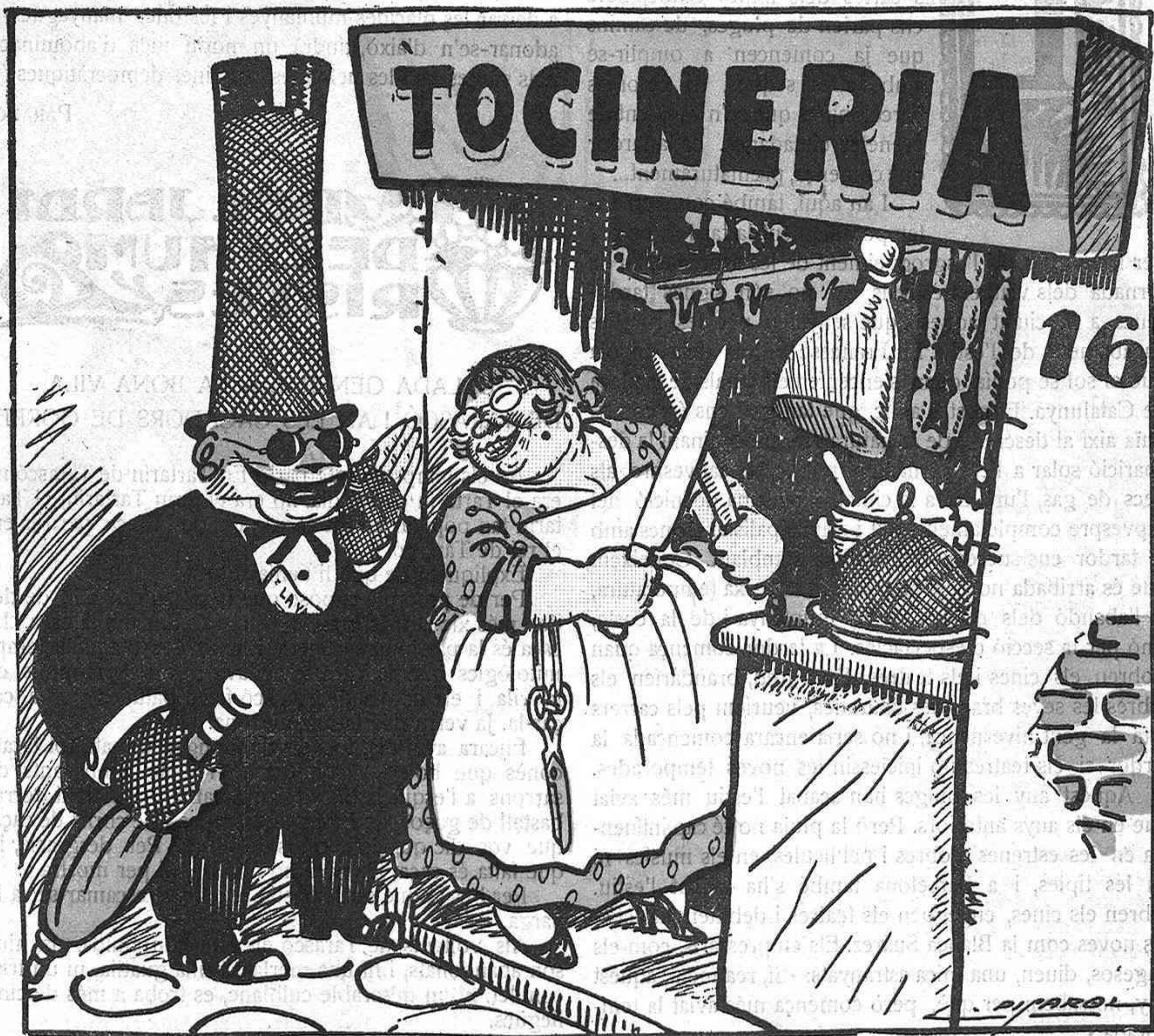
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2020 : Any XXXIX

10 cèntims — Atrassats: 20

BARCELONA 14 DE SETEMBRE DE 1917

PASSANT PER CASA DEL CANSALADER

— Què?... encara no maten?

TOT S'AVENÇA

ES cartes dels amics estiuejadors ens parlen de pluges, de camins que ja comencen a omplir-se amb fulles seques, de colònies barcelonines que se'n van, fent de orenetes ciutadanes. Es la tardor que comença, prematurament...

I an aquí, també comença extemporàniament la tardor, no pas per les pluges, ni l'esgrogueïment de les arbredes, ni la tornada dels viatgers estivals, car no són signes tardorencs a la ciutat aquests que senyalen per les ruralies l'acabament de l'estiu. En Francesc Pujols deia un dia que el sol se ponía quan s'encenien els fanals de la plaça de Catalunya. El nostre amic, que tan grat ens és, contribuïa així al descrèdit de la naturalesa, subordinant la desaparició solar a l'enlluernament públic, el capvespre als becs de gas, l'univers a la ciutat, i fent una definició del capvespre completament civil i municipalista. Doncs amb la tardor ens succeeix quelcom de semblant. Coneixem que és arribada no pels meteors, ni la baixa temperatura, ni l'abandó dels pobles de la muntanya i de la costa, sinó per la secció d'espectacles. La tardor comença quan s'obren els cines i els teatres. Faria fred, brandarien els arbres les seves branques daurades, veuríem pels carrers tota la gent hivernenca, i no seria encara començada la tardor si els teatres no iniciessin les noves temporades.

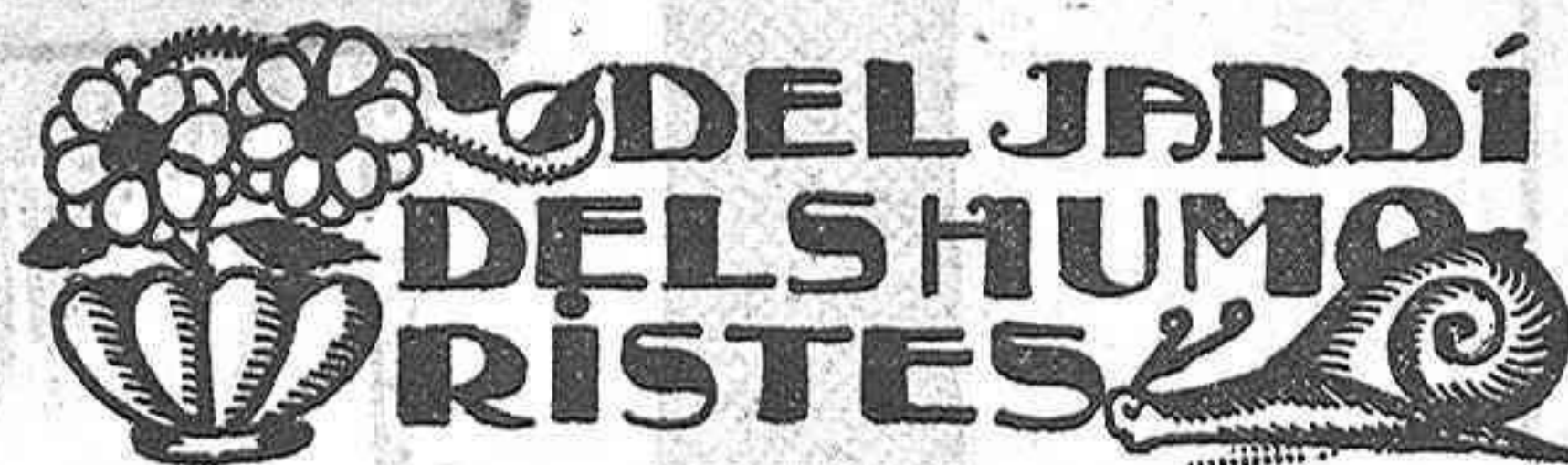
Aquest any les pluges han acabat l'estiu més aviat que en els anys anteriors. Però la pluja no té cap influència en les estrenes d'obres i pel·lícules, en els músics ni en les tiples, i a Barcelona també s'ha acabat l'estiu. Obren els cines, engeguen els teatres i debuten cupletistes noves com la Blanca Suárez. Els empresaris, com els pagesos, diuen, una mica estranyats: «Sí, realment, aquest any, no sabem per què, però comença més aviat la temporada.»

Sí, aquest any, tot és prematur, les vagues i la tardor. Jo crec que entre aquesta i la vaga existeix una íntima i sorprenent relació. Les excitacions a les vagues, les vagues mateixes, eren tingudes com fruita política estiuenca. Un periòdic tenia ja una secció fixa, titulada: «Agitació estival», que apareixia cada any. Si l'agitació ja és passada, si les vagues semblen ja una cosa històrica

per què no ha d'arribar la tardorada? Ademés, amb ella, recomença la vida sospesa pel sol. Tot se torna a obrir, tot reanuda la seva marxa, tot, en fi, se normalitza. ¿Se comprèn ara perquè plou i cauen les fulles i els estiuejadors fan la «rentrée»? La tardor s'ha fet datista, contribuint a calmar els esperits, arrodonint la normalitat ciutadana. El senyor Sánchez Guerra és capaç de donar als reporters la nova tranquilitzadora: «Ha comenzado más pronto que de costumbre, y muy brillantemente por cierto, el otoño barcelonés.»

Tot està enllaçat en la vida. La vaga, prematura segons els que sempre troben un argument per al fracàs, ha fet també prematura la tardor. El bon burgès, forçat a deixar les plàcides muntanyes i les ones manyagues, al adonar-se'n d'això, tindrà un motiu més d'abominació pels successos i les nefandes doctrines democràtiques.

PARADOX

ULLADA GENERAL A LA BONA VILA DE TARASCÓ I AN ELS CAÇADORS DE GORRES

An els temps de que parlo En Tartarín de Tarascó no era el Tartarín d'avui dia, no era el gran Tartarín, el Tartarín tan popular en tot el mig dia de França, però ja era el rei de Tarascó.

Explicuem de què li venia aquest reialme.

Per de prompté suposo que ja sabeu que allí, de des del més xic al més gran, tot-hom és donat a la caça. La caça és la passió tarasconesa, i ho és des d'aquells temps mitològics que la Tarasca nedava en els aigua-molls de la vila i els homes de Tarascó feien batudes per a caçar-la. Ja veieu que fa força estona.

Encara avui dia, tots els diumenges al matí, tot tarasconès que ho sia, surt a fóra del recinte, amb tants de sarrons a l'esquena, fusells a l'espatlla, i amb tant terra-bastall de goços, de fures, de trampes i de corns de caça, que vos dic que és hermós de veure. Per desgracia, lo que falta és caça. De caça no n'hi ha, ni per mostra.

Per bestia que sia la bestia acaba per escamar-se, a la llarga.

Als voltants de Tarascó els caus són buids, els nius són abandonats, i ni una merla, ni una guatlla, ni un trist conillet, ni un miserable culblanc, es troba a més de cinc llegües.

I a fè de Déu que són temptadores les serralades tarasconeses, amb la seva flaire de murtra, d'espígol i de romaní!, que són ben mengívols els moscatells inflats de sucre escalonats prop del Ròden!... Però Tarascó és allí darrera, i Tarascó és molt mal vist per la gent de pèl i de ploma. Les mateixes aus de pas fan la creu a les llibretes de ruta, i fins quan els ànecs salvatges que atravesen fent grans triangles per sobre de la Camargue, veuen de lluny els campanars de la vila, el que va a davant de

—Altra vegada vol expulsar els mercaders del temple?..
Ui, que se n'hi gira, de feinal...

la tropa es posa a cridar tant com pot: «Tarascó! Ojo! Aquí hi ha Tarascó!», i tot l'esbart fa marrada.

Total, que en qüestió de caça no queda més que una llebra en tot el país: una llebra vella i astuta; una llebra que s'ha escapat, per un voler de Déu de miracle, de les setembrades tarasconeses i que s'ha entoçudí a viure-hi. A Tarascó tot-hom la coneix la tal llebra. Fins té nom. Li diuen la *Rápida*, i si bé se sab que té el jaç a les terres d'En Bompard (lo que, sí a dit entre parèntesi, li ha triplícat el preu de la finca) ningú ha pogut atrapar-la.

Avui dia només hi ha dos o tres toçuts que s'empenyen a empaitar-la.

Però els altres ja en porten dol, i la *Rápida* ha passat fa estona a ésser superstició local, i això que el tarasconès n'és tan poc de natural supersticiós, que menja orenetes en salsa, si és que per etzar en troba.

I doncs qué?—em preguntareu.—Ja que escasseja tant la caça, què fan el diumenge els caçadors?

Què fan?

I què han de fer, la bona gent! Van al camp, van als voltants de la vila, caminen dues o tres horettes, s'acoblen cinc o sis de colla, s'ageuen a l'ombra d'un pou, d'una paret vella, d'una olivera; treuen del fons del sarró un bocí de bou a la doba, els alls crusos, el llangoniçot, les seves anxoves i vinga un bon esmorçar, heu-s'ho-aquí! i que durí! i regat de vi del Ròden, d'aquell vi del Ròden que arrenca cançons i rialles!

I després, i quan ja han acabat, aixecar-se, xiular als goços, carregar els fusells i a caçar. Es dir, a agafar cada hú la gorra, tirar-la tan enlaire com poden, i al vol, al 6, o al 5, o al 2, o lo que han convingut d'avinença, el que ha foradat més gorres ésser proclamat rei de la caça, i amb la gorra foradada al cap damunt del fusell, entrar al vespre triomfalment a Tarascó, entre crits, cobles i gresques.

Conteu, amb tot aquest tràngol, de quina manera augmentarà el comerç de gorres de caça. Fins hi arriba a haver sombrerers que'n vénen de foradades per als caçadors poca-manyes, però això sí, no's coneix més que En Bezuquet, l'apotecari, que en comprí. Es una acció que deshonra. Però, per això de caçar gorres, ningú com En Tartarín. Cada diumenge al dematí sortia amb una gorra nova. Cada diumenge a la tarde arribava amb un pellingo. Allí a la casa del Baobab, els magraners n'erren plens d'aqueixes despulles glorioses. Tot-hom el tenia per mestre, i com que En Tartarín sabia a fons els còdics dels caçadors i com que havia llegit tots els manuals de tota mena de caceres, de des de la caça de la gorra a la del tigre de Birmania, aquells senyors de la vila, en totes les discussions el tenien pel gran entès

en justícia cinegètica.

Cada dia, de tres a quatre, a casa del armer Costecalde es veia un home groixut, seriós, la pipa a les dents, assegut en un silló de cuir vert, al bell mig de la botiga, voltat de caçadors de gorres, tots drets i tot-hom cridant. Era el mateix Tartarín. En Tartarín de Tarascó, meitat Salomó meitat Nemrod, fent justícia.

DAUDET-RUSIÑOL

L'escena al Pla de «Palacio».

—Senyora, per què plora?

—Perquè'l meu pobre fillet s'ha empassat una pesseta

—Això rai; arribi's amb ell fins a qualsevol oficina del Govern i li treuràn deseguida.

Careat consules...

El consolat de França és una casa de Babel. Perquè no s'entenen? Sí, perquè no s'entenen i per les diverses gents que hi acudeixen i pels idiomes múltiples. Però sobre tot perquè no s'entenen.

Anar a França des de Barcelona costa tant com empendre la marxa a qualsevol dels dos Pols. Per al passaport se necessitaven abans un parell de dies. Després foren quatre; després vuit i ara ja són quinze. Pels transports, pels queviures, per l'espionatge, no volen gaire

Ella.—Sabs perquè t'estimo tant, llorito?...
El lloro.—Perquè som tocayos.

gent estrangera a França, decisió plausible. Però en els obstacles que's posen en el viatge a França, haurien de posar els empleats del consolat aquella cura, aquell agradable tacte i discreta tria que imposa la lluita per la captació de voluntats entaulada. Després de sortir del consolat francès s'ha d'ésser més fermament francòfil i no deixar-lo entristit, pensant que en ell poden trobar arguments els germanòfils.

L'altre dia hi va anar un amic nostre, per a treure el passaport.

—Trigarà en tenir-lo llest quinze dies.

—Quinze dies? Però si jo he fet ja distints viatges, si tinc propietats a França, si fins he visitat el front convidat pel Govern francès.

L'empleat, inexorable, repetí:

—Quinze dies.

Però això encara és ínfim i normal. Existeix una ordre i no's troba en ella elasticitat per a les excepcions llògiques. Lo lamentable i inexplicable és lo ocorregut an el nostre gloriós amic, En Santiago Rusiñol.

Tenint d'anar a Italia, junt amb l'Unamuno, l'Azorín, En Valle Inclán, En Bello, etc.; per especial invitació del govern italià, anà al consolat francès a treure el passaport. Se va dirigir a un empleat:

—Escolti, faria el favor de dir-me...

L'empleat, sense deixar-lo acabar i gesticulant desordenadament:

—Això el porter, el porter!

En Rusiñol interpelà al porter.

—Faci cua—fou la resposta.

En Rusiñol feu cua, una cua de seixanta homes. Al últim li arribà el torn i amb les preguntes reglamentaries:

—Qui coneix vostè a França?

En Rusiñol dubta:

—Home, a molta gent. An En Lleó Daudet.

—Qui és aquest?

—En Daudet, el fill del novelista.

—No sé, no sé... Aviam un altre.

—En Carles Maurras.

—I aquest qui és?

—El director de *L'Action Française*.

—Bé, bé, un altre senyor.

—En Brousse, diputat.

—Un altre.

—En Pams, senador.

—Un altre...

—Prou! Si em vol despatxar ho fa i si no ho deixa.

Jo no soc el Botín.

El Consol, Mr. Janssen es fòra, però no estarà demés que quan torni, adverteixi als seus empleats que no son a Barcelona, per a sabotejar l'amor a França que sentim, perquè la França no és, naturalment, un «rond de cuir».

Previsió

En Brossa ens ha contat en *El Diluvio*, la visita a Barcelona de Max-Alpin, el redactor del *Daily-News*; que acaba de morir sobtadament. Era un escocés alegre i anecdòtic—diu En Brossa.

Un dia va anar a dinar amb uns quants confreres barcelonins a Miramar. Davant d'una necessitat incontenible se separà dels amics, agafant *El Liberal* de damunt d'una taula, guardant-lo, home previngut, a la butxaca. Al cap d'uns minuts tornava, deixant *El Liberal* a la taula i dient, amb un deliciós castellà:

—Haber dentro un A B C.

Els diaris intermitents

Fa uns quants dies que no apareix *El Poble Català*. Ningú ho ha comentat, ni ha sortit cap solt, ni ha produït cap plany, ni cap llamentació cortès. Els malpensats s'han limitat a dir:

—Bah! Ja apareixerà altra vegada, quan el seu actual propietari torni de Madrid.

I un redactor, davant d'aquesta desaparició que ningú comenta, ha fet la frase definitiva:

—Es igual. De totes maneres el nostre era un diari on podíem dir a un senyor, «fill de tal», i no se'n enterava.

El bon caçador es lleva dematí.

Per això, don Magí, a trenc de auba, ja comença a seguir la carretera que surt del poble cap els boscos veïns, vers les alteroses muntanyes, fins als indrets on la caça és abundosa i fàcil.

A les vuit del dematí, ell bé prou ha caminat, ha suat, ho ha resseguit tot, amatent i vigilant.

No ha sortit—com en la cançó—perdiu ni guatlla per a poder-hi tirar. Dos trets que ha engegat contra les llebres, els ha errat. A les vuit del dematí, el nostre caçador no ha caçat res encara.

Però com que són les vuit i el bon caçador esmorza dematí, el nostre home pensa que ja n'és hora i s'hi posa amb el mateix daler que si seguí el rastre d'un conill. Ho fa, repençant el còs contra la soca d'una alzina, en plena beatitut de la Natura, mentres davant seu el sol segueix, en la volta blava, son camí pausat. Al cap d'una estona, el seu goç, el pobre *Palomo*, remena la cua, arriba corrent, aixeca les orelles; ell l'amoixa suaument.

El *Palomo* prou voldria caçar. Ell no sab, pobret!, que el bon caçador no té impaciències. Una cosa és esmorzar i una altra precipitar-se.

El rastre que senyala el *Palomo* bé prou que's perdrà. No'n quedarà ni rastre. Ara no està don Magí per això. El goç fuig corrents. Ell resta fent el trago.

I en fa uns quants de tragos. I com que el sol ja pica un xic, i el vi li ha donat una dolça escalforeta interior i està cansat i el *Palomo* és lluny, ell que sí que s'ageu a terra, tanca els ulls i cargola una bacaineta. Ja s'ho mereix, pobre home!

A les deu, el sol que li dóna a la cara el desperta. S'aixeca d'un bot; d'una mena de «pirueta» que ell diu que és un bot. Examina la brillant canana, el sarró luxós, acarona l'esplèndida escopeta de dos canons, xiula al goç i som-hi! altra vegada amb aquella fal·lera!

... Aquesta vegada an ell li sembla que no ha errat el tret. La guatlla ha caigut. Sí, sí; al menys n'ha caigut una; n'està ben segur. Però ell i el *Palomo* cerquen i recerquen, s'entafuren per tot, saltan barrancs i marges... i la guatlla no apareix. Els hi costa molt de morir a les guatlles, encara que estiguin tocades de l'ala!

Ja és més de migdia, i don Magí està cansat, abatut, suat. I, naturalment, pren un determini. Dinarà!

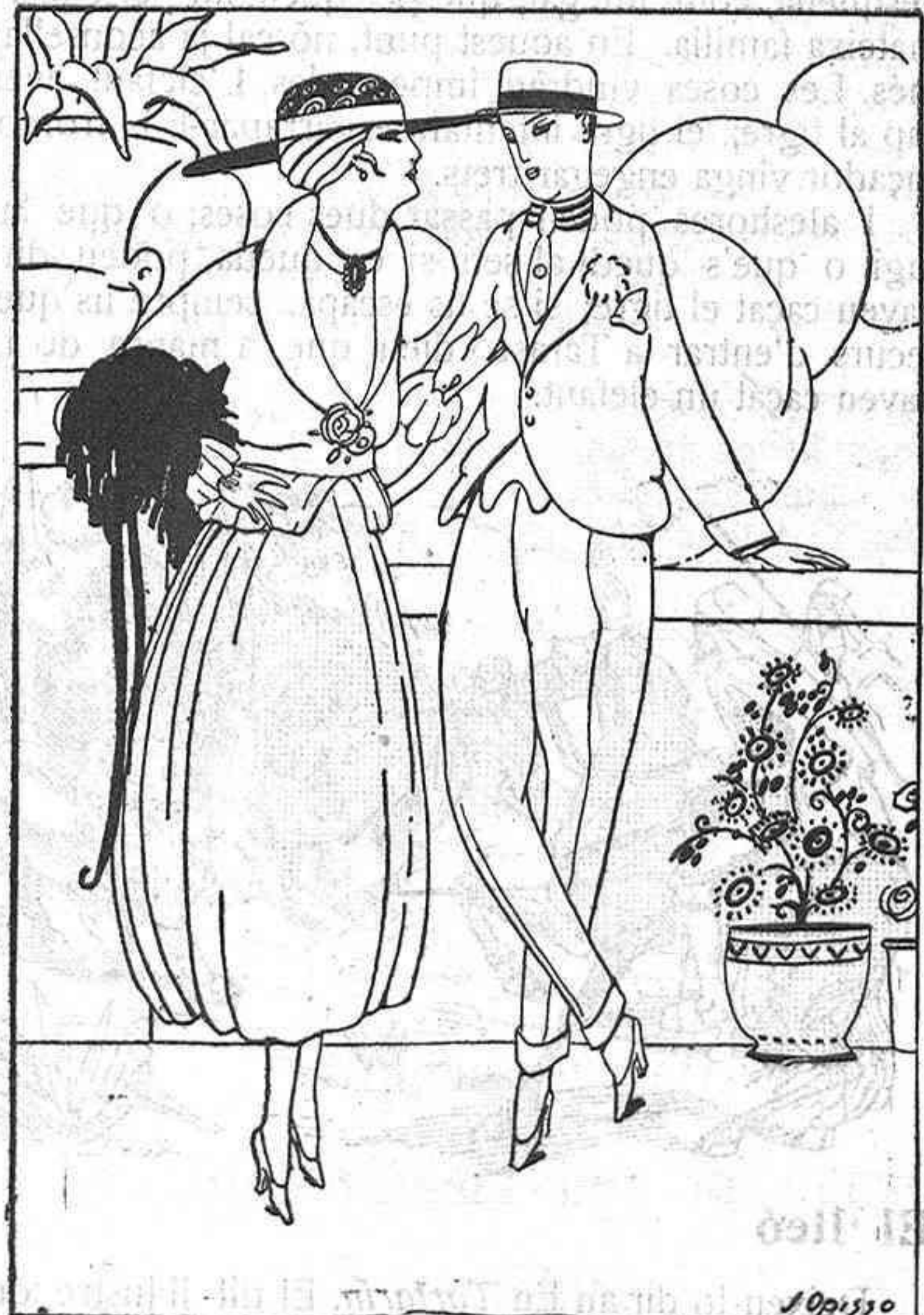
I dina, dina amb la gana amb que dinen els caçadors de lleons.

Com que el bon caçador necessita refer-se, ha de menjar molt. I ell menja molt, que per això ha portat tant de fato. I com que per a menjar molt s'ha de beure, vinga beure! I després, migdiada! An ell que no li treguin les migdiades, perquè li treurien mitja vida.

Quan se desperta, és molt avençada la tarde. Com que no l'espanta el caminar, dóna una gran volta per a arribar-se a la masia de l'Armengol. D'allí s'emporta dues perdius que aquest ha mort; compra dos conills, els lliguen ben lligats i ell, heroicament, amb serenitat, apunta, dispara i ve't-aquí els dos conills morts. Encara hi ha una guatlla que l'Armengol va caçar ahir. També se l'endúu. Paga, torna a caminar bò i carregat de caça i a les set, quan la *colonia* del poble pren la fresca a la carretera, don Magí fa sa entrada triomfal.

Al cap de mitja hora, felicitat per tot-hom, ja el sentireu que explica ses aventures.

Després, com que està tan cansat, s'en va al llit dejorn.

—No n'has caçat mal cap de conill, tu?

—No; l'única vegada que'n vaig tocar un, va resultar conilla.

CAÇA MAJOR

El tigre

Lo primer que ha de fer tota persona que se senti amb vocació de matar un tigre, és adquirir un elefant. Sense elefant no hi ha caça de tigre possible; tant és que sigui mascle com femella, lo mateix té que's digui *Aví* com *Julia*, però ha d'ésser elefant; un bon elefant, un elefant ben elefant, com més elefant millor.

El caçador, provist d'una bona escopeta, si pot ésser Maüsser, s'enfila a l'esquena de l'elefant i se'n va de dret allà on té el cau el tigre. Si aquest està adormit, lo més noble és despertar-lo.

Un cop despert, el tigre se desensonyarà estirant les potes, mostrant els uials i fent el pont del Diable amb l'esquena, com un gat, que per quelcom perteneix a la mateixa família. En aquest punt, no cal ja aconsellar res més. Les coses vindran impensades. L'elefant avançarà cap al tigre; el tigre intentarà esgarrapar-li la trompa; el caçador vinga engegar treis.

I aleshores poden passar dues coses: o que la fera fugi, o que's quedi al seti; si es queda, podeu dir que haveu caçat el tigre; si se us escapa, sempre us queda el recurs d'entrar a Tarascó dient que, a manca de tigres, haveu caçat un elefant.

El lleó

Deixeu-lo dir an *En Tartarín*. El fill il·lustre de Tarascó fou un deliciós embustero.

Això de caçar lleons no ho fa qualsevol; de caçadors d'aquesta mena de besties no en crien totes les dides.

Abans que tot, el caçador de lleons ha d'ésser moro, o quan menys semblar-ho. El caçador se posarà unes pantufles, s'armarà de una llança ben llarga i muntarà a cavall d'un corcer ben lleuger. Així compost, el caçador se'n anirà de dret a la fera.

Com sia que el lleó viu a la selva — que ja és sapigut que n'és el rei — se l'espera a les portes mateixes dels espessos boscos i se'l crida:

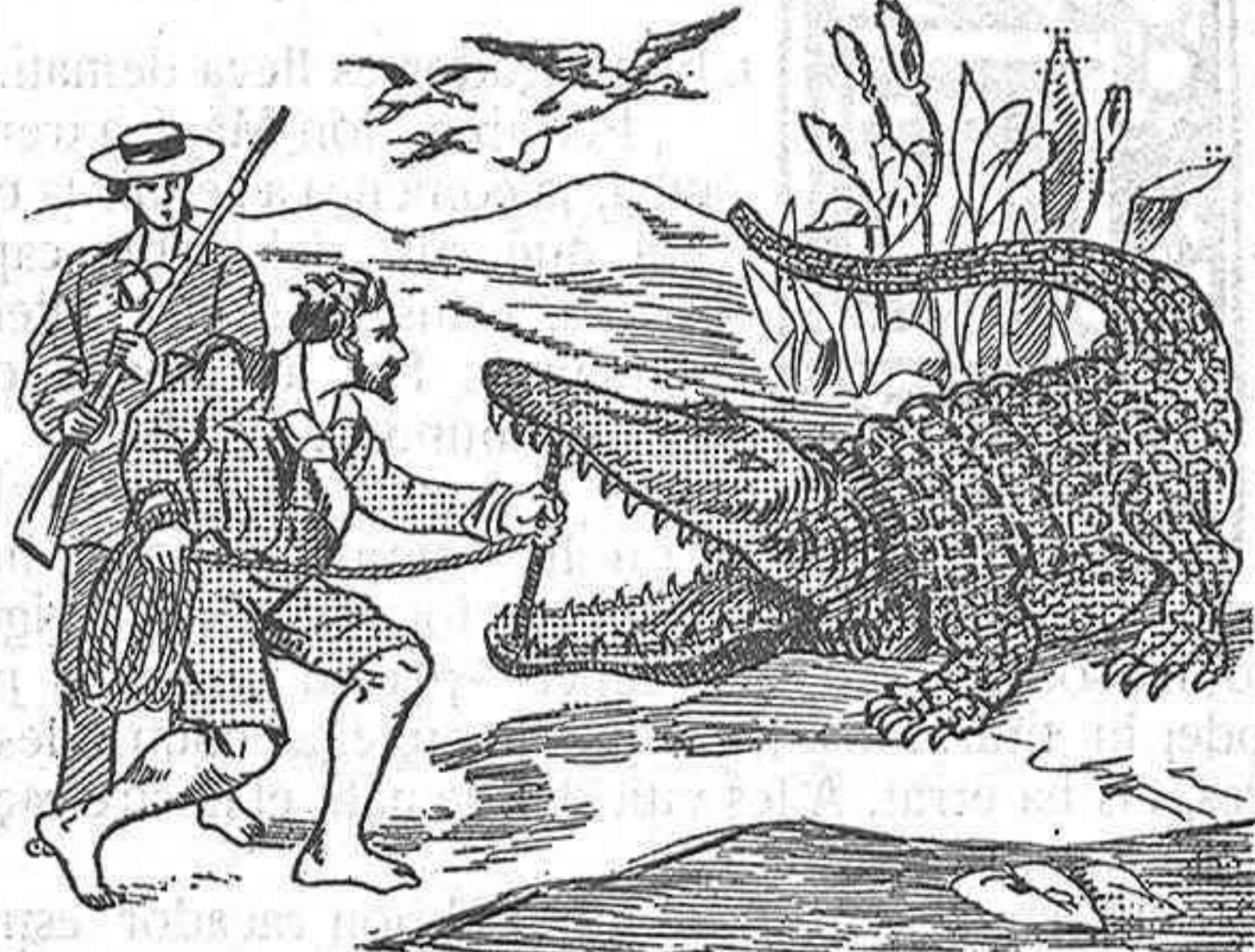
— Magestat, sortiu!

El lleó, tractat així amb bons modos, no acostuma a fer-se pregar. Surt, mou el cap, alça les orelles, s'espolça la crinera, remena la cua i s'atura davant del caçador amb un noble accionat de testa, com volguent-li dir: «Què vols?»

El caçador, si és expert, li contesta tot seguit amb un cop de llança dirigit a la cua de la fera; un cop de llança ben donat a tall de picador de braus. El lleó, ferit, obre la boca i llença un formidable bramul. El caçador no s'ha d'espantar, per això. Invariablement passa sempre lo mateix. El lleó treu un pam de llengua i gira instintivament la testa amb l'intent de llepar-se la ferida.

Aleshores és quan el caçador ha de treure tot l'enginy i tota l'astúcia. Aprofitant el moment de distracció de la bestia, mentres aquesta es llepa la ferida, salta de cavall, l'embolica amb la capa, en fa un farcellet i se l'emporta.

Recomanem aqueix sistema an *En Cambó* per a quan vulgui caçar al lleó espanyol.

El cocodril

El cocodril vé a ésser una mena de llargandaix mirat amb un vidre de multiplicar. Quan arriba a les nostres terres perd el color i se torna d'un vert cendrós i brut però els que l'han vist al Nil bayant-se al davant de les piràmides o dormint entre els canyars o a l'ombra de les palmeres, juren i perjuren que allí és vert esmeragda i groc rabiós, que té les dents blanques i la llengua vermella. Són aspecte és afrós i encara que camina poc a poc, com té al menys una cana de morro arriba aviat a fer mal i com que de un cop de qua mata un hom, no és convenient acostar-s'hi.

S'alimenta de carn humana, i especialment la de les persones piadoses li plau i la considera com veritable requisit. Per a proporcionar-se-la la mala bestia maleïda que és enginyosa i traidora s'amaga en un canyar i comença a estrafer el plor d'una criatura:

— Hi! hi! iiii! hi!

I el piadós diu:

— Pobret! Un infant abandonat per una mala mare. Arriba allí i nyam! Persona piadosa al ventre.

El mal per a el cocodril és que les persones piadoses tampoc baden i ara quan el senten plorar, prou hi van, però és amb un ferro refilat per dalt i baix. Quan ell obre la boca, li fiquen [dintre; quan tanca s'hi clava; i quan vol fer nyam! ja l'arroceguen mort i sense saber lo que ha passat.

La foca

Ara veuràn, senyors, aquí, molt ben representada, la caça o la pesca o la caça-pesca de les foques.

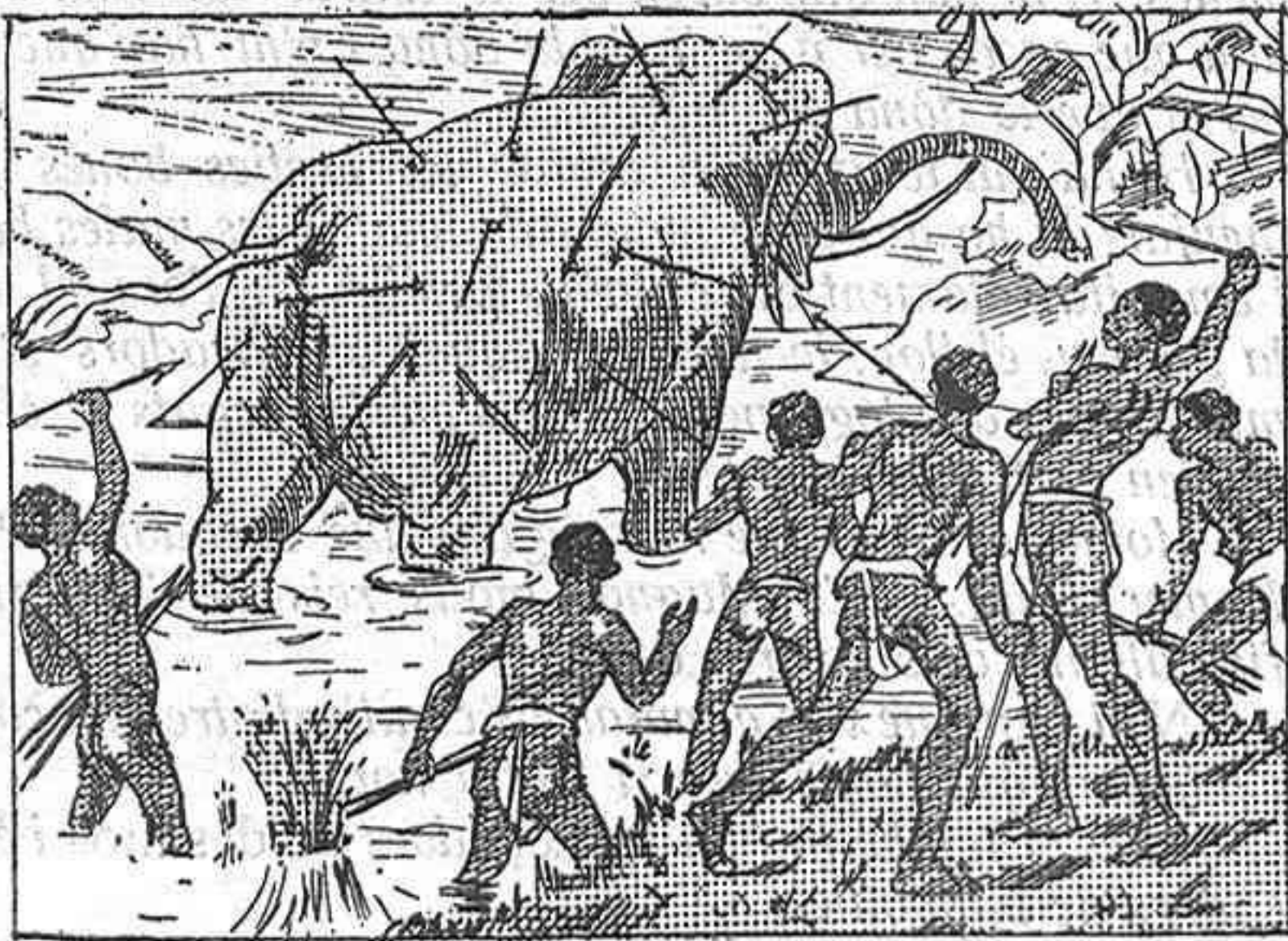
Arreparin quant gel i com deuen quedar frets d'esglai els caçadors.

Abans de tot s'han donat uns als altres una bona sessió de massatge per a desentumir-se i després, ala! ja s'hi han posat amb aquell dalit. Perquè la foca vol dalit.

No's pot badar.

Fixin-se quines destrals, me'n gasten aquests homes. Ja's comprén que les foques estiguin de no gaire bona cara. No veuen com aquesta d'aquí, sembla que digui... allò? Doncs aviat estarà com aquella altre d'allà al fons, ja morta, que no se sab bé si és una foca, una momia, un pez espada o una sardina gigante.

Després de mortes, les arrocegaràn per aquesta blancor de neu que enamora, pujaràn tots en aquell barco que sembla encantat i... el senyor Juli Verne té la paraula, per a rectificar.

L'elefant

Aquí la tenen aquesta gran bestiaça. La seva cacera no és pas jòc de poques taules. Ja veuen el gran elefantàs bo i plè de fletxes com va fent el seu camí tot xano-

xano, com si tot això no anés per ell. Ficat de potes al riu sembla que prengui un bany de peus i que no el des-torbi tot aquest xibarrí dels negres que'l volten.

Jo ho veuen, si s'ha de patir per matar una bestia tant regrossa... i tant pacífica. Contra més pacífica més difícil. Ell s'ho va prenent amb aquella santa resignació, capaça de desesperar a un negre.

Sols devegades, mou la trompa i com si s'espolsés una mosca, s'espolsa un negre, que va pels aires...

Però amb negres, un riu i moltes fletxes, a la llarga o la curta no falla: elefant al sarró.

L'ors

Aquest ors no's diu Eugeni ni firma amb de, ni escriu a *La Veu de Catalunya*. L'ors a que ens referim és un animal molt de muntanya i molt de bosc. Esgarrapa, mossega i fa molt mal; perquè comença menjant mel o fruites i acaba cros-pint-se besties i àdhuc persones.

Si pot agafar-se'l de petit se corretgeix i aleshores balla com Jan petit, ficat en una gabià de les coleccions de feres, per a que la mainada li dongui trocets de pa o amb una anella al nas balla tot ensopit al sò d'un pandero per por de que l'húngar, son amo, l'esslomi d'una garrotada.

De no pendres la previssió anunciada de corretgir-lo d'infantó, la bestia se fa gran, i seguint aquell tràgic camí que va del ou al sou, del sou al bou i del bou a la forca, ell passa de la mel al conill, del conill al bè i del bè al home.

Es aleshores quan aquest se decideix a caçar-lo. Això pot fer-se de mil menes de maneres però la digna, la veritablement decenta és anar-lo a trovar i fer-li:

—Uh! uuuuuuh! Uh!

I quan ell s'alça de potes li claves un coltell al mig del cor. La bestia cau, tu li arrenques la pell i hi dorms assobre.

Aquest número
ha sigut revisat per la censura
militar

DOLÇA LLAR ⁽¹⁾

Joies humils

Llar modesta, llar menuda:
¿què ho fa que t'estimo tant,
que als meus ulls m'has semblat sempre
la més rica i la més gran?

Aquella blancor sens màcula
del teu dintre resplendent!...
Aquella flaire imprecisa
de netedat, que s'hi sent!

Ja al despertâ, en matinada,
tota tu ets plena d'encants:
xerroteigs de cadernerer
i riallades d'infants.

Casa pairal que respire
el pur aire camperol,
que tens porta oberta als pobres
i finestra oberta al sol;

des de'l porxo fins les golfes
mostres el seny i la mà
de la pubilla feïnera
que és mestra en l'art d'endrecâ

Taula que tot l'any t'enjoïes
amb pa blanc i vi sagnós,
altâ on celebra la Pasqua,
en santa pau l'Amorós;

Amable escó que endolceïx
les llargues nits hivernals
i ets el més hospitalari
dels mobles patriarcals;

Senyorial sopera vella
que quasi no et pots valê

i, en les diades senyalades,
fas encara el teu papê;

Vell rellotge de campana
que, acompassant emocions,
has desgranat l'existència
de quatre generacions;

Retrats de morts venerables
que la sala presidiu:
l'Avi ens esguarda amb dolcesa,
l'Avia ens esguarda i somriu.

Armari de roba blanca:
fa bo d'obrir-te tan sols!
la olor de poma camosa
que exalen els teus llençols!...

Calaixera centenaria,
sagrari d'austeritat,
racer de minços estalvis
fruit del meu treball honrat;

Llit formós, tan alt, tan ample
que hi caben tots els amors
i les joïes més intenses
i els més intensos dolors...

Quants sentiments no s'hi enclouen
dintre del teu marc senzill!...
Damunt teu morí el meu pare;
damunt teu nasqué el meu fill!...

Breçol buit que'm fas memòria
del dolç fruit de l'amor meu,
el més gran, el més esplèndit
dels presents que m'ha fet Déu!..

Davant teu sento reviure
les més pures emocions:
un demà color de rosa
i un present tot il·lusions;

Vas de flors damunt ma taula;
llibre amic i confident;
cartell que el mur embelleïx
amb una taca estrident;

Plàcid somrís de l'esposa,
tendra carícia del fill,
que m'esvaiu tots els dubtes
i m'allunyeu tot perill.

Vosaltres, els bells encisos,
les delícies de ma llar,
vosaltres sou la poesia
que me la feu estimar.

Horta que animes la casa,
cirerer que ombra li dons,
roserar que la perfumes...
quantas fonts de sensacions!

La cadenera, xamosa,
m'alegra amb son virolai;
li deixo la gabia oberta
i ella no s'escapa mai.

En això, cadernereta,
veus?... te sembles ane mí:
estic tant bé dins de casa
que mai no penso en fogí.

JOSEP BURGAS

(1) Poesía premiada en la Festa de la Poesía i de la Música.

MENES DE CAÇADORS

Ja vé de temps que la caça's divideix en caça major i caça menor.

Entren dins la primera categoria les caceres de besties grosses, des del porc singlar fins al Magateri. En Tartarín de Tarascó era caçador de caça major pel fet de caçar lleons.

Entren dins la segona categoria les caceres de besties petites, des de la llebra fins als animalets més insignificants. La «Bella Chelito» és caçadora de caça menor, pel fet de caçar pusses.

Però, de dones caçadores, no se'n coneixen gaires. Les dones no practiquen la caça només que quan són solteres: van a la caça de marit. Quan ja l'han caçat, encara els

queden, per això, reminiscències del sport cinegètic: la prova és la seva gran afició al cine.

D'entre els caçadors recalcitrants n'hi han de moltes menes: N'hi han que cacen per a estirar les cames, n'hi han que cacen per a fogir de la dona i n'hi han que cacen per a que la dona els fugi.

Hi ha qui té afició a matar les besties bones per a menjar; hi ha qui té la mania de matar les males besties, i empaita solament als animals perillosos: l'ors, el tauró, la guineu, el llop, la nutria... Aqueixos caçadors són els més dignes d'el·logi, per ésser els més abnegats i els que oficien amb més desinterès.

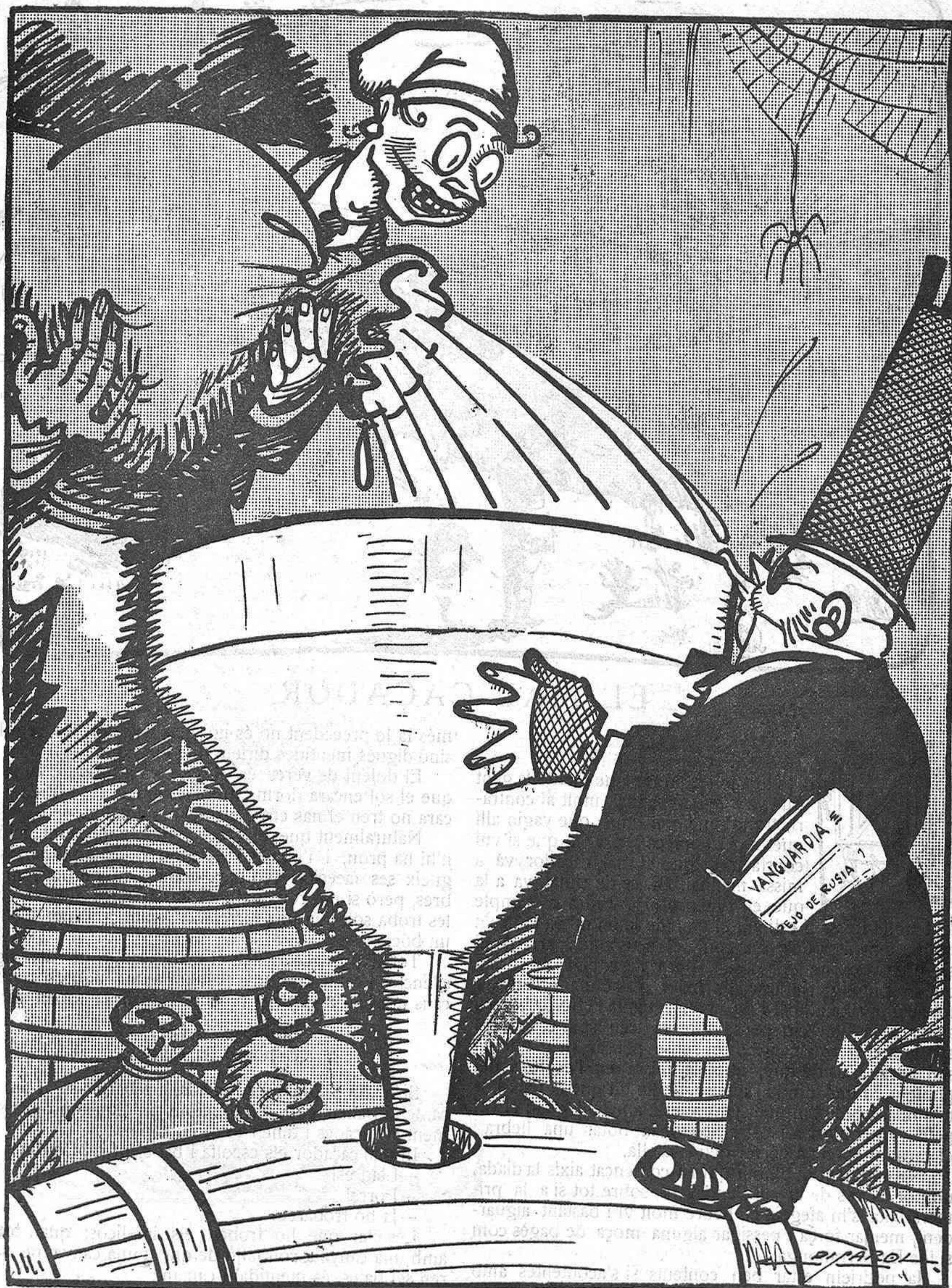
Homes cèlebres que han sigut grans caçadors: Platón, Homer, Plini, Carlo Magno i molts reis de l'antiguitat i fins alguns dels nostres dies.

N'hi han que van a matar els conills dintre dels corrals; i n'hi han que només van a matar hores.

Ah!... I també hi han els caçadors de destinos i els caçadors de pulmonies.

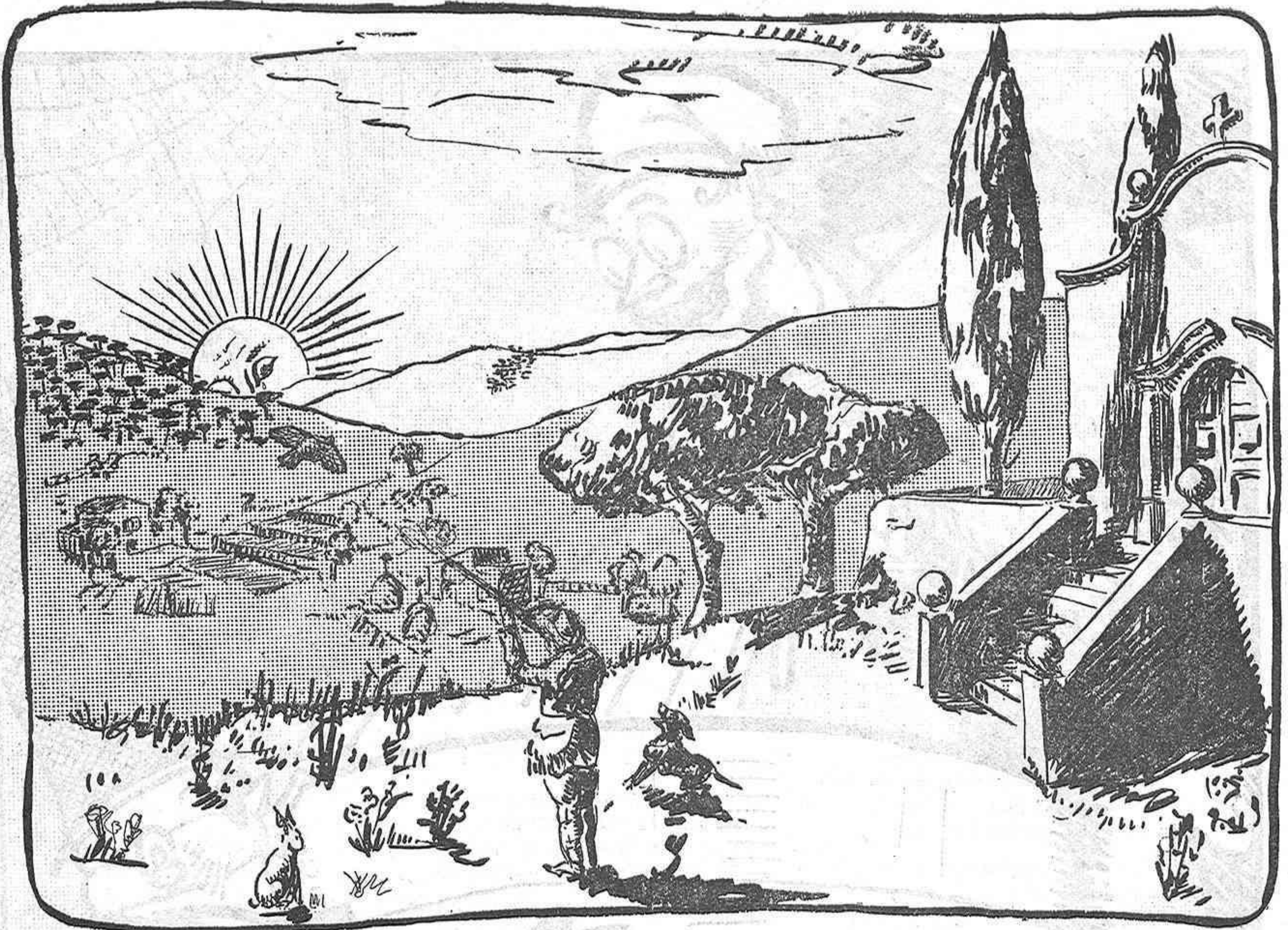
XARAU

CALDO ROIG

—No s'alegri, no s'alegri, que només és ví, per ara.

EL MAL CAÇADOR

No és que jo tingui res que dir de la gent que va a missa matinal, molt al contrari, trobo que val més que vagin allí que a cà'l apotecari; ara, lo que sí vui constatar és que el mal caçador va a missa matinal. Si és de ciutat, va a la que en diuen el Pí. Entra al temple fent molta fressa i estirant el goç (de la tal missa tan se'n podria dir missa dels cans com dels seus amos), arregla el sarró en la cadira del costat, posa l'escopeta en forma que no pugui perjudicar al pròxim i s'adona que en fer tot això ja s'ha acabat l'Evangelí; aguanta l'Ofertori, però al ser a la Elevació pensa que el tren se li escaparà i apreta a córrer deixant-ho tot sense pensar més que en sa fatlera. Si és de fòra, oeix la missa en l'església del poble o en una ermita qualsevol; he dit que la oeix i és mentida. El dimoni que sempre està amatent quan el capellà va per alçar a Nostre Senyor fa botar una llebra i el caçador apreta a córrer detrás d'ella.

Naturalment que hom qui ha començat aixís la diada, no pot fer res de bò més endavant, sobre tot si a la primera falta s'hi afegeix el beure molt vi i bastant aiguardent, menjar força i pessigar alguna moça de pagès com si fos En Serrallonga.

Ja podríem estar ben contents si s'acontentés amb errar totes les peces; amb caçar amb fura o comprant lo que mataren uns altres caçadors que no matinejaren tant però compliren amb els deures. El mal caçador que no

més fa'lo precedent no és un mal caçador, és regular i sinó diguéssim mentides diríem que passador.

El dolent de veres és el que va a missa d'auba per que el sol encara dorm; que l'espera a la sortida i encara no treu el nas entre els núvols li fa foc.

Naturalment que no'l toca, però amb l'intenció ja n'hi ha prou, i l'intenció és molt dolenta. Després segueix ses facecies. No caça conills, ni perdius, ni llebres, però si pot roba gallines; no pessiga noies però si les troba soles en una torrentada, pobres d'elles, sembla un béc.

Tot això és accidental; el mal caçador, de dia, vigila, silencios i caute com una pantera a uns pobres republicans que han organitzat un chor i quan ja saben cantar:

El pobre terrisser,
El pobre terriçaire.

Se'n van a fòra a fer fontada, a esbargir-se. I ho fan, canten i ballen, exposen opinions polítiques progressivament avençades i dinen sota d'uns pins.

El mal caçador els escolta i babejant rabiós diu:

—Lladres!
—Porcs!
—Ja ho trobareu.

I és clar que ho troben els infeliços; quan tornen amb una canya a coll (allò de que d'una canya ne sortiren set bales, és mentida) i cantant:

Tornant de la font del gat
una noia, una noia.

O tot lo més:

Fills de la terra catalana
primer morir...

Ell fa:

—Uuu!

I tira i en mata i en fereix. Quan tots han fogit,
s'acosta a un cadavre i li talla les orelles. Després torna
a casa, les llença sobre la taula i crida a la dallonces:

—Au! Això a la brasa, per a sopar.

Vagances

Pensant que minvarien al setembre
les altes xafagors de la canícula
he demanat uns dies de vagances
per a poguer resar, jo, tan heretge,
cama açí cama allà d'un cep esplèndit
i al apuntar el dia, el sant rosari.

He escrit al poble això:—Per quan jo arribi
tenu-me a punt un pa de blat, moreno,
d'aquells que a les ardors dels feixos ignis
s'aixequen més d'un pam i alcen la crosta
obrint-hi un esvoranc que dona idea
de cent i mil terraquis cataclismes.

Tenu-me a punt, també, un quartà d'ametlles,
un morralet de nous, set remes de cerves,
i pebrots i tomàtecs a la planta,
que aspiro a la delícia d'escanyar-los
i trencar-m'hi les dents tot atipant-me'n.

Guardeu-me unes panotxes ben tendretes
que al apuntar-hi l'ungla esquitxin saves
i al damunt de les brases se reventin
i petin com els mausers que'm recorden
una *traca* d'hipérbole enigmàtica.
que'n parlaràn els fulls del calendari.

No fibleu pas la bota fins que vingui,
que'l primer vas me toca, i ja l'espero
sense donar-li temps a que els microbis
ni els aires, se'n emportin ses pureses.

Digeu al Joan forner, que vull la coca
amb uns pebrots vermells i una arengada;
és just que'l paladar un cop disfruti
que aquí gastem o sucre o sacarina
i aquí ens trenquen les cames automòbils
i aquí entre purga i purga, i caldos Maggi
i sotracs de la Fisioterapèutica,
quan no patim del cap patim durícies;
o el fetge ens dol, o ens dol la ronyonada.

J. COSTA I POMÉS

D'un moment a l'altre sortiran al carrer les llistes de per-
sonal i d'obres, corresponents a les dues companyies de tea-
tre català anunciades.

La del «Novedades», que, com diguerem, inaugura el
dia 20, baix la direcció del gran Borrás i que compta amb
elements tan valiosos com les germanes Baró, la Casals i la
Faura, En Bergés, En Barbosa i En Nolla, estrenarà, el dia

del debut, l'obra poemàtica d'En Mistral, *Mireia*, arranjam-
ent d'En Carrión; tenint en estudi altres produccions que's posa-
ràn tot seguit, entre elles, un quadre de gitanos d'En Juli
Vallmitjana, *La Rogi*, i una comedia de costums en dos actes,
El premi de l'hermosura, del nostre company Josep Burgas.

La companyia del «Romea» no sabem a l'hora present
quin dia inaugura; únicament se sab que ho fa amb una alta
comedia de l'il·lustre Pin i Soler, *La senyora Baronesa*,
comptant també amb entenimentats i voluntariosos actors,
dirigits per l'eminent Giménez i assessorats pel director ar-
tístic senyor Ignasi Iglesias.

De desitjar fóra que ambdues direccions s'avinguessin lo
possible per a procurar que les estrenes d'un i altre teatre no
coincidissin en uns mateixos dies.

D'altres teatres:

«Tivoli».—S'ha estrenat, amb regular èxit, una sarçuela en
dos actes, *Blasones y tãlegas*, l'argument de la qual fou tret
d'una novela d'En Pereda per l'Eusebi Sierra, amb musica
del malaguanyat Chapí. S'aplaudí a tot-hom, encara que, tot
plegat, resulta una producció antiquada.

«Eldorado».—Dimecres passat tingué lloc el benefici de
la Blanca Suárez. La ja popular cançonaire fou degudament
festejada, com és de suposar i com realment se mereix.

«Cómico».—La darrera novetat se titula *El presidente
Minguez*, sarçuela d'assumpte no massa original, però tractat
amb molta gracia. La musica, deguda al mestre Luna, és
brillant i s'escolta amb molt de gust. Fou esplèndidament
presentada. Aqueixa companyia té en estudi *La noche del
amor*, d'En Rusiñol, arranjada al teatre castellà per En Jurado
de la Parra. El mestre Morera hi ha afegit alguns números
nous.

«Apolo».—Aquest popular teatre, el temple del melo-
drama, prepara ja la seva campanya d'hivern baix la direcció
del senyor Guilemany, disposant, com de costum, de l'aplau-
dit primer actor i director senyor Rojas i de la intel·ligent
primera actriu senyora Caparó. Sembla que hi ha el projecte
d'inaugurar amb una obra de les més celebrades d'En Martí-
nez Sierra: *El reino de Dios*.

«Bosque».—Ha acabat la seva brillant temporada de circ,
i es disposa a reobrir aviat, convertit en un magnífic teatre de
hivern, capaç per a tota mena d'espectacles.

L. L. L.

Dissabte i diumenge eren dies de futbol i de festes majors
retrassades. *Nada menos* que set o vuit partits se celebraren
en la nostra ciutat i suburbis. No parlarem de tots, perquè
seria una llauna. Tant sols si hem de donar una impressió
dels que tingueren lloc en el rovell de l'ou o siguin als camps
de la vora del Clínic.

El *Barcelona* ens oferí tots dos dies un plat molt fluixet
en forma de dos partits entre dues seleccions fetes de qual-
sevol manera. Els que's pensaren veure ja algun nou jugador
dels que porta adquirits el Club degà amb vistes al proper
Campionat, se quedaren amb un pam de nas.

En canvi el diumenge en el camp de l'*Espanya* jogaren
altre cop aquest i el *Centre de Sports* de Sans. Hi va haver-hi

molta *armonia*. Fins jogaren els dos mateixos Cunf i Montesinos (an aquest que li direm que no s'enfadi, el *blanco* Montesinos!) que vàren pegar-se a Sans, i com si tal cosa. I aixís anà tot com una seda. El resultat: 2 a 0 a favor dels vermells que no abusaren de sa superioritat sobre els vertfoscós (perquè el color d'aquests xicots de Sans és un vert fosc molt caio) i aquests demostraren també molt jòc. Tots guanyant, vaja.

No aixís pot dir-se del partit de Campionat *Manresa Martinense* en el camp del *Español*. Per si el *referee* d'aixòs o d'allòs, s'armà una bronca fenomenal. Hi hagueren clatellades, cops de puny i fins cops de pedra. Rès que si això dura serà qüestió d'anar als camps de futbol amb un casc d'aqueixos que s'usen a les trinxeres. I prou d'aquest color.

Al mar, els nois del *C. N. B.* feren un grapat de curses i un altre grapat de salts i partits de water-polo. En total: Campions de water-polo d'aquesta temporada.

Per cert que's creu que a l'aigua també s'escalfen les passions perquè els del *C. N. A.* se retiraren en actitud irada abans d'acabar-se el darrer partit del campionat que fou diu-

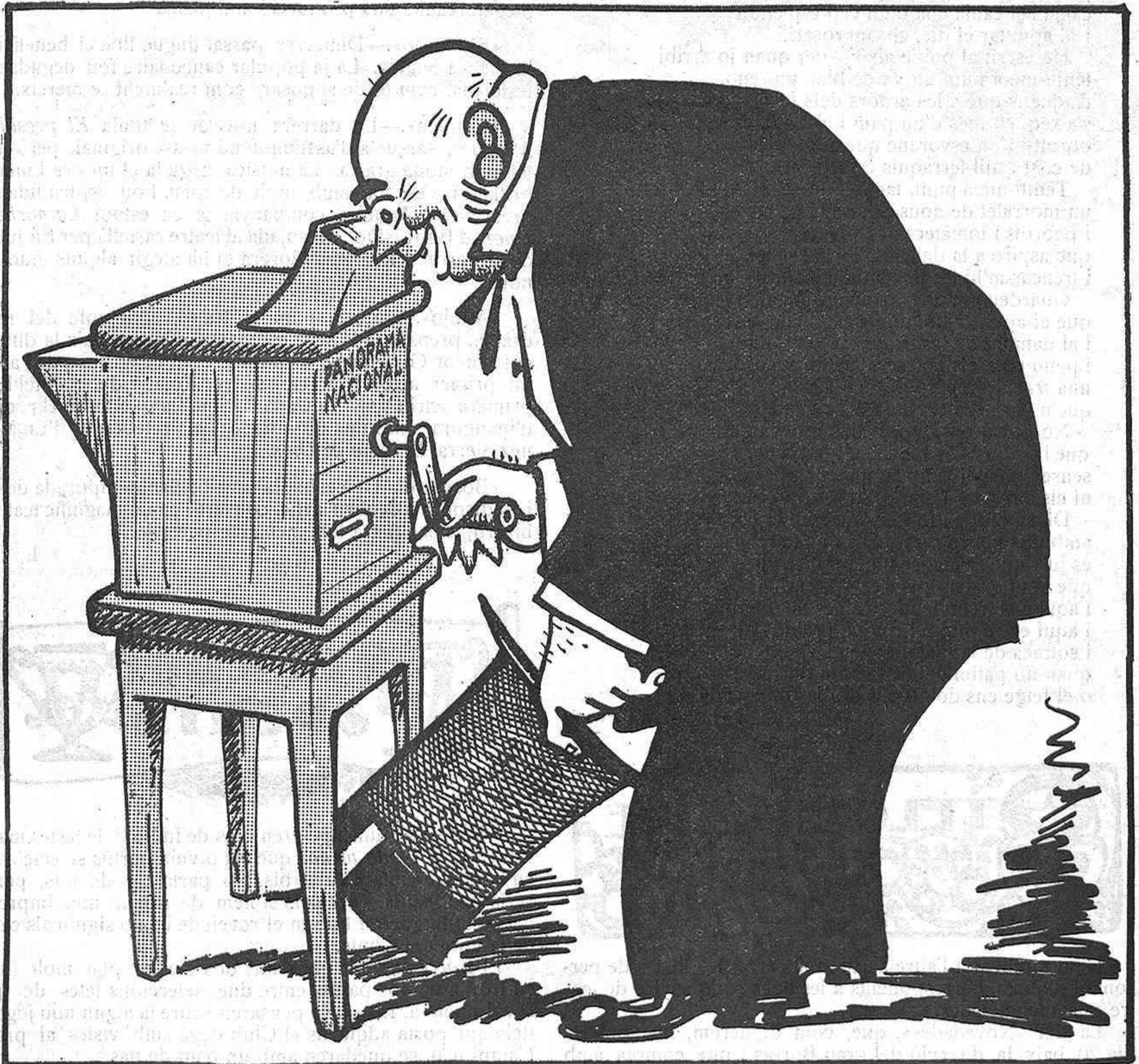
menge al matí. I fins ens han contat que un jugador mocegà el peu d'un altre, no sabem si per rabia o per a provar quin gust tenia la carn en remull.

Senyors deportistes! Calma i reflexió i no excitar-se que en aquest món tot passa i qui ha fet avui farà demà i...
Xau, vaja.

HIP

ESQUELLOTS

L'Excel·lentíssim Ajuntament de Barcelona ha ofert per a premi, en un dels Certàmens literaris de Gracia, un llibre d'En Pous i Pagès que's ven en totes les llibreríes al preu de tres pessetes i mitja.

—Ara!... ara va bé això!... Ara m'agrada!..

Esperem que'l regidor-poeta senyor Bofill i Matas sabrà protestar, en nom dels versaires ofesos, de la tacanyeria del Excel·lentíssim Ajuntament.

No hay junción sin tarasca. diuen els castellans (i consti que no és, per part nostra, al·lusió an En Benet i Colom) i nosaltres podem dir que no hi ha vila, vileta, *colonia* o poblat sense Jocs Florals.

No'ls hi sembla que tan mateix en fem un xic massa?

Anem a dir que'ls de Barcelona són tan dolents que no n'hi ha prou...

Invitat pel Govern i pels intel·lectuals d'Itàlia, el nostre entranyable amic i company En Santiago Rusiñol ha sortit cap al front de guerra italià, on permanixerà deu o dotze dies.

Esperem, dintre de poc, poguer oferir als nostres estimats llegidors les primícies de les seves impressions, escrites davant la terrible lluita del Isonzo.

Dijous, de l'altra setmana uns espavilats *mocegues* varen timar, en els claustres de la Catedral, mil cinc-centes pessetes a una senyora pel procediment de les *misses*.

Aqueix procediment, ben mirat no deuría ésser punible. Per la senzilla raó de que n'hi ha molts que s'hi dediquen impunement.

En el dispensari d'Hostafrancs fou auxiliat l'altre dia un subjecte que presentava una ferida, resultat de la mocegada d'un mico.

El metge preguntà:

—I doncs, que no era domesticada aqueixa bestia?

El pacient respongué:

—Sí, senyor... Però és un mico que sempre està *mona*.

La «Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona» ha obert un concurs per a premiar les dues millors col·leccions de notícies i documents inèdits sobre'l comerç i la navegació de Catalunya durant els segles XVI i XVII.

S'ofereixen dos premis: un de 2.500 pessetes i un de 1000, donació del comte de Lavern.

Per a més detalls dirigir-se a la susdita Cambra.

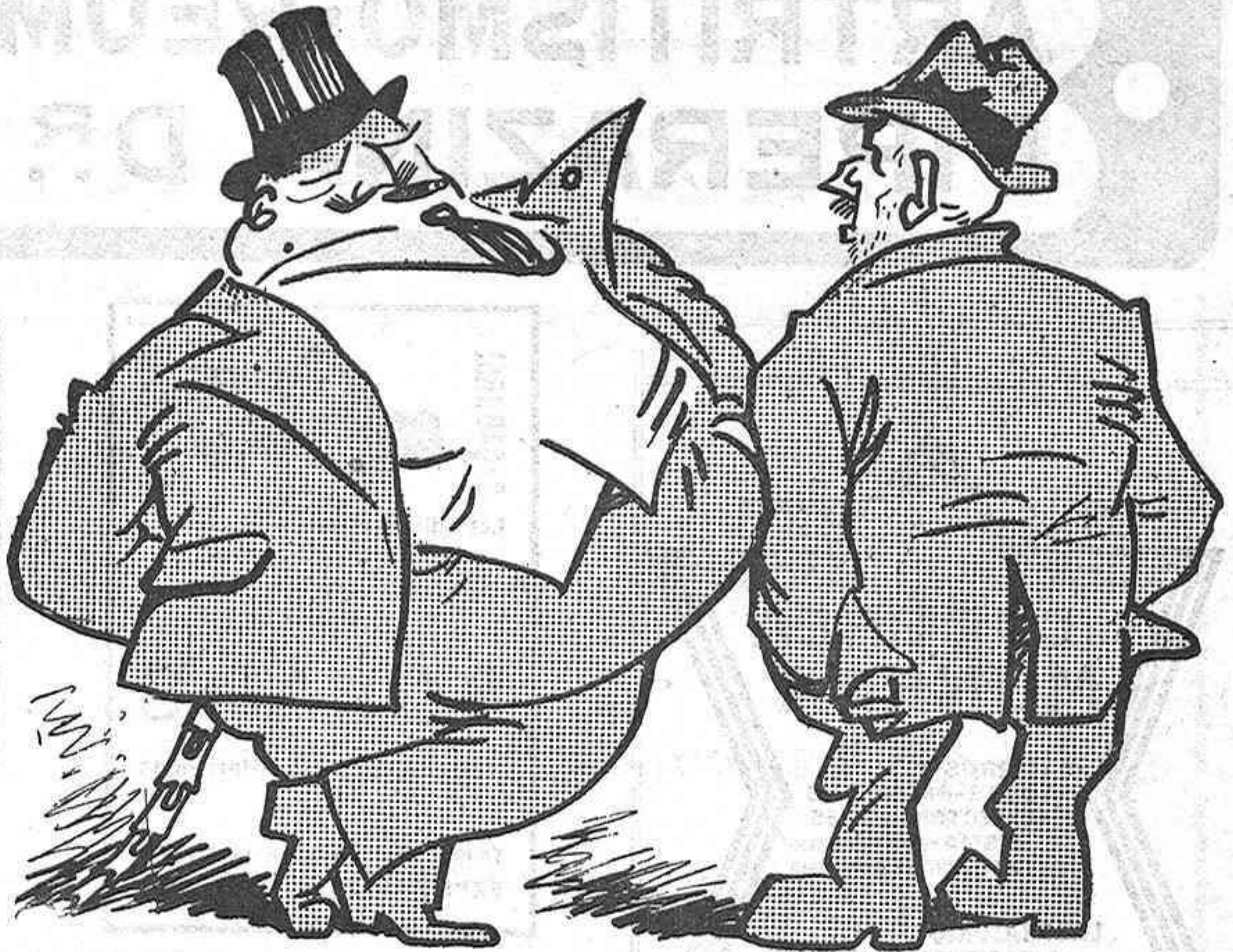
NOTES DE CASA:

Dels organitzadors de la Festa Major del Guinardó rebérem en son dia unes invitacions i tres «bonos» que havem repartit entre necessitats.

En llur nom els donem moltes mercès.

En Puig i Alfonso fou pendonista en la processó de la Bonanova.

I En Rius i Rius se corsecava d'enveja!

—I vostè no va a caçar?...

—Tirem algún tret!... Ara no'fa gaire hi caçat un ascens.

ACUDITS

Amorettes conjugals.

El marit.—Vaja, vé, dona!... Si ets tan ignorant que no sabs distingir un burro d'un cavall...

La muller.—Que t'he tractat mai de cavall, jo, per ventura?

De consulta:

El malalt.—Un servidor, allò que's fa, primer de tot vaig anar a cal apotecari, i l'apotecari em va recomanar...

El metge.—Alguna embusteria, de segur?

El malalt.—Em va recomanar que'l vingúes a trobar a vostè.

Primera disputa d'un matrimoni:

Ella.—Tu m'has enganyat miserablement!

Ell.—Jo t'he enganyat?

Ella.—Sí!... Tu, abans de casar-nos, vas assegurar-me que estaves al *frente* d'un gran negoci.

Ell.—Naturalment!... Vivia al davant de «El Barato»!...

Dos caps de casa comenten les seves respectives vides de familia:

—Hi han pares que no tenen cor.

—Ja tens raó, ja!

—Me sab greu haver-ho de explicar però el meu em va tractar molt malament.

—Vols dir?

—Figura't que'm va treure de casa quan jo tot just comptava quaranta anys!...

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA D. GRAU

PÍDASE EN TODAS PARTES

LICOR BREA MÚNERA

CONTRA

- CATARROS
- TOSSES-BRONQUITIS
- EXPECTORACIONES
- ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

CAÇADORS!

CAÇADORS!

Les millors espadenyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i terrenis, són les que fabrica la casa

BORNAS

Hospital, 24, ent. - Barcelona

Vendes al engròs i a la menuda
EXPEDICIONS A PROVINCIÉS

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
Sinémos - Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE folleto explicativo, Muestras a los señores médicos
Agte. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

GUILLERMO PATTBERG

Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Cardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Patberg Cortes, 649, ent.º BARCELONA

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRONIC
I evitar les seves fatals conseqüències és el
LAXOL AMARGOS

Preciós regulador de les funcions gastro-Intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convenceu
De venda en les principals farmacies

Agua oxigenada neutra "FORET"

ANTISEPSIA, HIGIENE, DESINFECCIÓ :: DENTRIFIC ÚNIC VERITAT

REBUTGEU LES IMITACIONS DE L'AMPOLLA I LES QUE NO TINGUIN EL PRECINTE DE GARANTIA

Parque de Barcelona

Elegant centre de recreacions

NOVES ATRACCIONS DE GRAN ACCEPTACIÓ
Totes les nits, concerts per la Banda Martínense

— GRAN CASSINO —

ESMERAT SERVEI DE CAFÉ-RESTAURANT

Coberts de 5 a 7 ptes. Balls moderns de Saló

ANEMIA, CLOROSIS, PALIDEZ,
DEBILIDAD, OPILACIÓN, ESTERILIDAD, DESGANA,
se curan rapidamente usando las célebres

PILDORAS
RESTAURADORAS
DE LA SALUD
DE
GONZALO FORMIGUERA

De venta en todas las principales farmacias y depósitos de específicos de España, América y Filipinas a 2'50 Ptas el frasco de 100 pildoras y 1'50 Ptas el de 50 pildoras. - Son falsificados los frascos que no digan GONZALO FORMIGUERA.

Depósito General - G. FORMIGUERA - Diputación, 304 - BARCELONA

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar n.º 2

TELÉFONO 4115

ANTOLOGÍA CATALANA

LLIBRE DE LECTURA

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom tela

Pessetes 3

NOVÍSSIMA

Ortografia Catalana

Vocabulari Ortogràfic

Segons les Normes de l'Institut d'Estudis Catalans i les obres i treballs dels millors filòlegs, ordenat i anotat per

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom

Pessetes 2

DICCIONARI

CATALÀ - CASTELLÀ
CASTELLÀ - CATALÀ

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom d'unes 900 planes, imprès sobre un paper finíssim i intransparent, relligat amb pegamoid.

900 planes, 2 centímetres de gruix!!!

Ptes. 10

Gramàtica elemental

DE LA

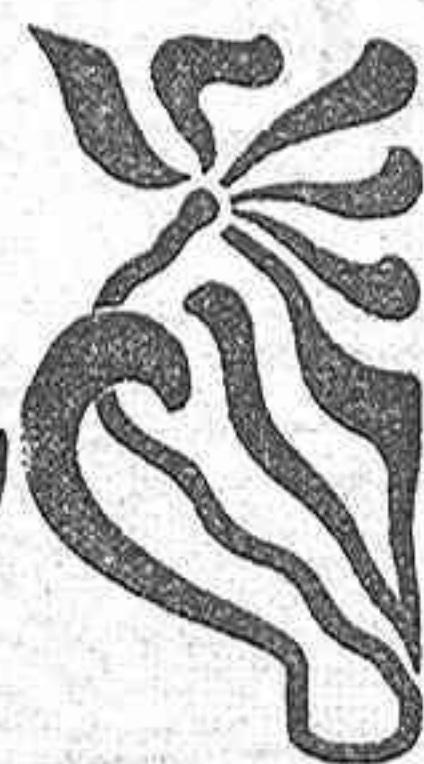
Llengua Catalana

per A. ROVIRA I VIRGILI

□ □

Un tom

Pessetes 3

Obras nuevas

José Ortega y Gasset

EL ESPECTADOR

Núm. 2

Un tomo

3'50 pesetas

JAIME STOWN

LA FLEMA y LA SERENIDAD

EN 15 LECCIONES

Un tomo

2 pesetas

Aventuras del Detective William Brunning

Olga, la traidora

Un tomo

UNA peseta

Xavier Monsalvatje i Joaquim Plá

TERRA DE GESTES I DE BEUTAT

GIRONA

Un tom

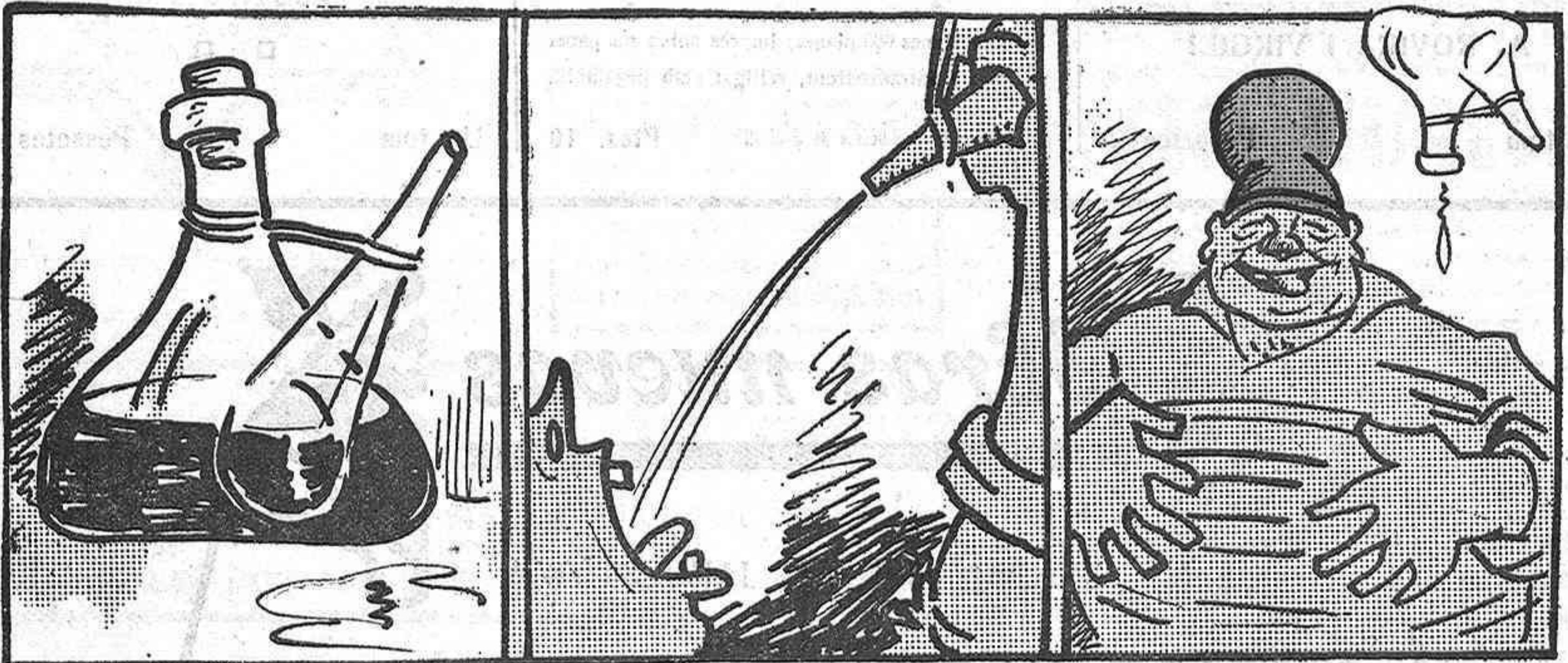
2'50 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

De la terra al cup

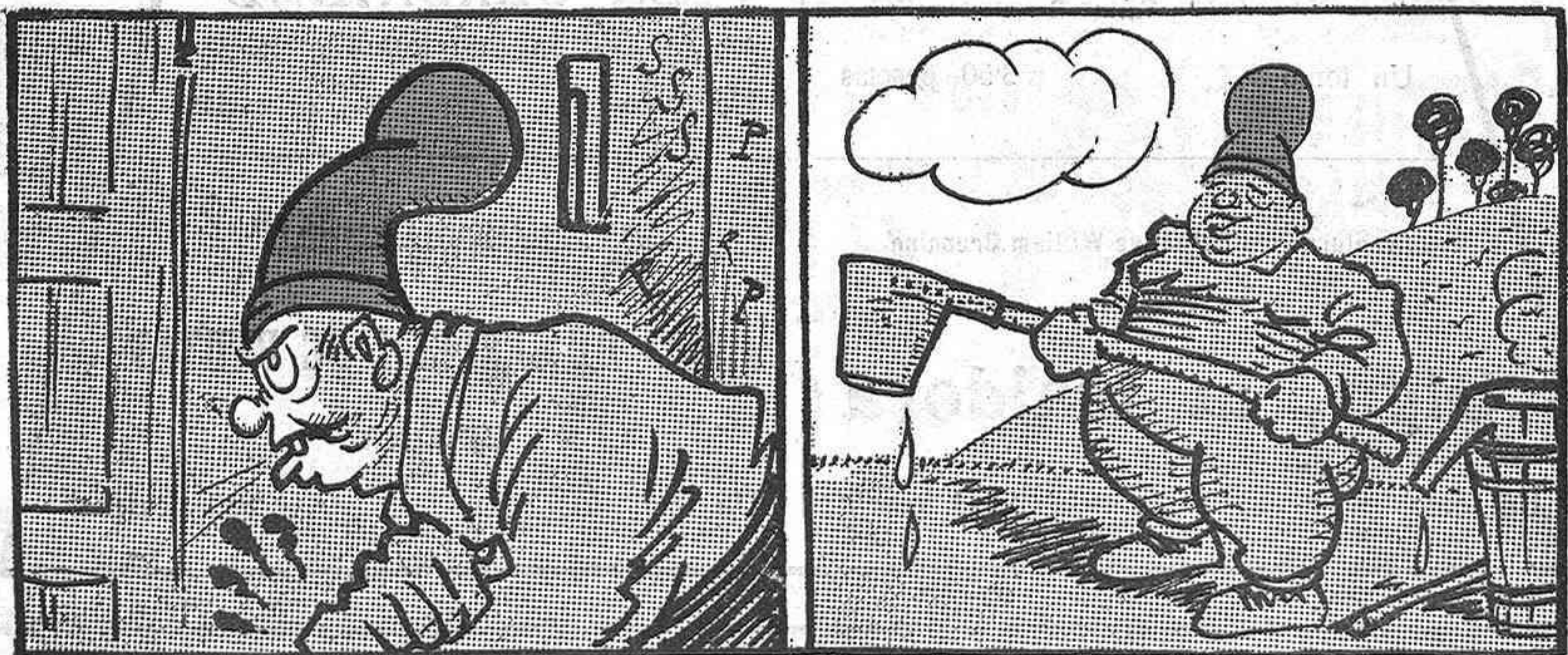
Del cup a la bota

De la bota a la tassa

De la tassa a la boca

De la boca a la panxa

De la panxa a la cambra

De la cambra a la terra

EL VI DE LA TERRA O RODA EL MÓN I TORNA AL BORN